Dosarul nr. 2-23070243-05-2a-28052025 *Judecătoria Cahul,, sediul Central*
Judecător Mihail Bușuleac

Curtea de Apel Sud
D E C I Z I E
În numele Legii

10 aprilie 2026 mun. Cahul

Completul de judecată al Curții de Apel Sud,
în componența:
***președintelui* completului de judecată, dlui:** *Evgheni BANCOV*,
***judecătorilor*:** **dlui** *Andrei SCRIPCENCO* și **dlui** *Valeri HUDOBA,*
cu participarea:
grefierului: Nadejda Chirov*,*
cu participarea: avocatului Gorlenco Oleg, în interesele apelantului Sîrbu Elena, avocatului Grecu Ion, în interesele intimatului Mocanu Andrian,

examinând în ședință de judecată publică, cererea de apel declarată de avocatul Gorlenco Oleg în interesele lui Sîrbu Elena, împotriva hotărârii Judecătoriei Cahul, sediul Central din 04 august 2025, pronunțată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Sîrbu Elena către Mocanu Andrian, intervenient accesoriu Structura Teritorială de Asistență Socială Cahul, cu privire la încasarea pensiei de întreținere și stabilirea domiciliului copilului minor.

C O N S T A T Ă :

În fapt.

La data 04 aprilie 2024, reprezentantul reclamantei, avocat Gorlenco Oleg a înaintat Judecătoriei Cahul, sediul Central cerere de chemare în judecată către Mocanu Andrian, intervenient accesoriu Structura Teritorială de Asistență Socială Sud privind stabilirea domiciliului copilului minor, încasarea pensiei de întreținere pentru copilul minor și cheltuielile judiciare.

În motivarea acțiunii a indicat că, reclamanta Sîrbu Elena s-a aflat în relația de concubinaj cu pârâtul Mocanu Andrian în perioada mai 2019 - decembrie 2024.

Din această relație a rezultat un copil, care actualmente este minor: *****, născut la *****. Ca dovadă că reclamanta Sîrbu Elena și pârâtul Mocanu Andrian sunt părinți biologici al copilului minor, servește certificatul de naștere seria *****, eliberat la 10.06.2020 de către *****, act de naștere nr.8.

Întrucât reclamanta cu pârâtul locuiesc separat, consideră că în cazul dat este necesar de a determina domiciliul copilului minor *****, născut la *****, or părinții nu au ajuns acord reglementat de lege în acest sens.

Menționează că reclamanta locuiește în casa părinților săi, în care este suficient spațiu și sunt condiții destul de favorabile de trai decent și adecvat pentru dezvoltarea fizică, intelectuală

și educarea copilului, este în posibilitate să-i creeze o atmosferă pozitivă pentru creșterea copilului cu ea. La fel, reclamanta Sîrbu Elena dispune de un loc stabil de muncă, în *****, activând oficial în funcția de barman la „*****., aflându-se în raport de muncă cu angajatorul pe termen nedeterminat și nereziliat, având un venit regulat și stabil. Adaugă că la locul de trai reclamanta se caracterizată de autoritatea publică locală doar din punct de vedere pozitiv.

Reține că, un rol activ în creșterea, educarea, întreținerea copilului minor, îi revine în exclusivitate doar lui Sîrbu Elena, pârâtul Mocanu Andrian nu se interesează și nu participă la educarea și creșterea copilului. Respectiv, ținând cont de faptul că reclamanta nu cunoaște dacă pârâtul este angajat în câmpul muncii și are un venit stabil, solicită încasarea de la pârâtul pensia alimentară în sumă fixă în mărime de 3000 lei lunar din momentul înaintării acţiunii civile până la atingerea majoratului copilului minor.

Notează că, reclamanta a fost pusă în situația de a încheia contract de asistență juridică pentru a beneficia de asistență, consultări prealabile cât şi de reprezentare în instanţa de judecată, unde a achitat onorariul în sumă de 6000 lei care urmează de a fi încasată de la pârât la fel și cheltuielile judiciare sub formă de taxă de stat și taxă de timbru achitate la depunerea acțiunii.

Poziția instanței de fond.

Prin hotărârea Judecătoriei Cahul, sediul Central din 04 august 2025 s-a admis acţiunea la cererea de chemare în judecată înaintată de Sîrbu Elena către Mocanu Andrian, intervenient accesoriu Structura Teritorială de Asistență Socială Sud privind stabilirea domiciliului copilului minor și încasarea pensiei de întreținere copilului minor.

S-a stabilit domiciliul copilului minor *****, născut la *****, cu mama sa Sîrbu Elena.

S-a încasat de la Mocanu Andrian în beneficiul lui Sîrbu Elena pensie de întreţinere a copilului minor *****, născut la ***** – în mărime de 1650 /una mie șase sute și cincizeci/ lei lunar, începând cu 04.04.2025 şi până la atingerea majoratului de către copil.

S-a încasat de la Mocanu Andrian în beneficiul statului suma de 841,96 lei (opt sute patruzeci și unu lei 96 bani) cu titlu de taxa de stat.

S-a încasat de la Mocanu Andrian în beneficiul lui Sîrbu Elena suma de 3200 lei (trei mii și două sute lei 00 bani) cu titlu de cheltuieli de judecată.

Solicitarea și argumentele apelului.

În dezacord cu hotărârea enunțată, la data de 12 august 2025 avocatul Gorlenco Oleg în interesele Elenei Sîrbu a contestat-o cu apel, prin care a solicitat admiterea cererii de apel, casarea parțială a hotărârii Judecătoriei Cahul, sediul Central din 15 aprilie 2025, în partea cuantumului pensiei pentru întreținerea copilului minor, cu emiterea în partea casată a unei noi hotărâri prin majorarea cuantumului de la 1650 lei până la 3000 lei lunar, încasate de la Mocanu Andrian în beneficiul Elenei Sîrbu, începând cu data 04 aprilie 2025 și până la atingerea majoratului de către copil.

În susținerea motivelor de fapt și de drept a punctat că, apelanta Sîrbu Elena contestă legalitatea hotărârii instanței de fond, în partea pretenției cu privire la încasarea pensiei de întreținere a copilului minor *****, născut la *****, în mărime de 1650 lei lunar, începând cu data adresării în instanța de judecată și până la atingerea de către copil a majoratului, precum și cheltuielilor de judecată.

Consideră apelanta că, prima instanță, corect a ajuns la concluzia temeiniciei pretenției de încasare a pensiei de întreținere a copilului minor, însă incorect a stabilit cuantumul pensiei de întreținere, încasată de la Mocanu Andrian în beneficiul Elenei Sîrbu.

Apelanta învederează că la stabilirea cuantumului pensiei de întreținere, instanța urmează să țină cont în primul rând de dreptul copilului de a beneficia de o întreținere corespunzătoare, precum și de interesele acestuia.

Totodată, Sîrbu Elena punctează că la examinarea cauzei, ce vizează copilul minor, instanța este ținută de respectarea principiului care consacră interesul superior al copilului, însă, în același timp, instanța judecătorească este ținută de respectarea principiului egalității în drepturi a părților, în special în raporturile de familie, și principiul legalității actelor de dispoziție emise pe marginea cauzelor deferite judecății.

La caz, este relevant speței că normele de drept național și internațional stabilesc că răspunderea pentru creșterea copilului și asigurarea dezvoltării sale le revine ambilor părinți, care indiferent de situațiile de conflict apărute între ei trebuie să se conducă înainte de orice de interesul superior al copilului, deoarece oricărui copil îi este recunoscut dreptul la un nivel de viață suficient pentru dezvoltarea sa fizică, mintală, spirituală, morală și socială, iar părinților care au în grijă un copil le revine în primul rând responsabilitatea de a asigura, în limita posibilităților și a mijloacelor lor financiare, condițiile de viață necesare dezvoltării copilului.

Având în susținere prevederile art. 27 al Convenției dreptului copilului, care indică că părinților le revine în primul rând responsabilitatea de a asigura în limita posibilităților și a mijloacelor lor financiare, condițiile de viață necesare copilului, apelanta consideră că suma stabilită de instanța de fond în mărime de 1650 lei lunar, nu este echitabilă, or ambii părinți sânt obligați să participe la educația și întreținerea copilului minor.

Totodată, Sîrbu Elena decelează că, prin stabilirea cuantumului pensiei de întreținere de 1650 lei/lunar, ar pune apelanta-reclamanta întro situație materială mai defavorabilă față de Mocanu Andrian. Or, copilul minor al căror tată este intimatul, a fost lăsat în grija, întreținerea și educația exclusivă a mamei.

Din considerentele menționate, apelanta orientează instanța de apel la necesitatea de a reține că, cuantumul pensiei de întreținere încasat prin hotărârea primei instanțe în mărime de 1650 lei/lunar, este unul minor în raport cu cheltuielile necesare unei dezvoltări armonioase și sănătoase a copilului minor, considerînd că suma încasată din contul lui Mocanu Andrian în beneficiul Elenei Sîrbu, cu titlu de pensie de întreținere a copilului minor urmează a fi majorată de la 1650 lei până la 3000 lei, care ar corespunde stării materiale și familiale a părților.

Aderent, apelanta solicită de a reține că copilul minor *****, născut la *****, se află exclusiv la întreținerea mamei Sîrbu Elena, respectiv ultimei îi revin un șir întreg de obligațiuni, cum ar fi îngrijirea zilnică și igiena copilului, procurarea produselor alimentare și prepararea hranei, activități educative și multe altele, respectiv, în aceste condiții, ar fi echitabil ca tatăl copilului minor Mocanu Andrian să contribuie financiar într-o măsura mai mare, din moment ce alte contribuiții la educația și întreținerea copilului, reclamanta/apelantă nu are.

Astfel, în susținerea concluziei enunțate, apelanta menționează că, la stabilirea cuantumului pensiei de întreținere pentru copilul minor, prima instanță urma să țină cont și de dispozițiile art.58 alin. (1) și art. 74 alin. (1) Codul familiei, care expres prevăd că părinții au drepturi și

obligații egale față de copii, indiferent de faptul dacă copiii sunt născuți în căsătorie sau în afara ei, dacă locuiesc împreună cu părinții sau separat.

În conexiunea celor relatate, apelanta notează că normele de drept național și internațional stabilesc că răspunderea pentru creșterea copilului și asigurarea dezvoltării lui le revine ambilor părinți, care indiferent de situațiile de conflict apărute între ei trebuie să se conducă înainte de orice după interesul superior al copilului, iar părinților care au în grijă un copil le revine în primul rând responsabilitatea de a asigura, în limita posibilităților și a mijloacelor financiare, condițiile de viață necesare dezvoltării copilului.

La fel, apelanta subliniază că informația Biroului Național de Statistică privind minimul de existență pentru un copil, nu constituie o normă imperativă de la care nu se permite derogare, ci urmează a fi apreciată cu titlu de circumstanță importantă de raportare, ca cuantum/ nivel minim de la care instanța de judecată pornește la stabilirea cuantumului pensiei de întreținere, de ea urmează să se țină cont la adoptarea hotărârii judecătorești, însă, în ansamblu cu circumstanțele și probele cauzei civile. Or, această sumă reflectă minimul de existență, cheltuielile reale de întreținere a unui copil fiind mult mai mari. Prin urmare, părinții vor fi obligați la asigurarea unui nivel de trai suficient copilului său minor, pornind de la interesul primordial al copilului, iar acest cuantum nu ar crea dificultăți la încasarea pensiei de întreținere și este în interesul major al copilului, fiind în drept să fie asigurați din punct de vedere material în deplină măsură și fără nicio restricție sau condiționare.

În finalitatea celor relatate supra, apelanta consideră că suma de 3000 lei lunar, cu titlu de pensie de întreținere a copilului minor este necesară pentru a asigura copilului minor o dezvoltare fizică, intelectuală, spirituală și socială la un nivel respectiv, pentru a nu leza interesele acestuia.

De asemenea în temeiul prevederilor art. 82, art. 94 alin. (1), art. 96 alin. (1), alin. (1^1) din Codul de procedură civilă și în conformitate cu art. 63 alin. (4) din Legea cu privire la avocatură nr. 1260 din 19 iulie 2002 solicită încasarea din contul pîrîtului Mocanu Andrian a cheltuielilor de judecată compusă din serviciile avocatului, taxa de stat achitată la depunerea acțiunii și taxa de timbru.

A punctat că la examinarea cauzei în prima instanță, a beneficiat de servicii juridice prestate de avocatul Gorlenco Oleg, împuternicit prin mandatul avocațial seria MA nr. 1214246 din 01.04.2025. Tot, din actele cauzei rezultă că Sîrbu Elena a achitat Cabinetului Avocatului Gorlenco Oleg, suma de 6000 lei pentru serviciile de asistență juridică, fapt ce se confirmă prin bonul de plată, fiind achitată taxa de timbru și taxa de stat la depunerea acțiunii cît și taxa de timbru la depunerea cererii de apel.

Procedura de citare a părților a fost legal executată.

În ședința instanței de apel reprezentantul apelantului Sîrbu Elena, avocatul Oleg Gorlenco a susținut cererea de apel pe motivele de fapt și de drept invocate și a menționat că, pensia de întreținere a copilului minor în sumă de 1650 lei lunar nu este suficientă să asigure un trai decent copilului, iar instanța de judecată nu a pătruns în esența cauzei și a adoptat o hotărîre ilegală anume pe capătul pretenției privind încasarea pensiei de întreținere. Consideră că suma de 3 000 lei pensie alimentară va fi în măsură să asigure un trai decent a copilului minor. A punctat că, intimatul participă doar la întreținerea financiară a copilului minor și nu la educația acestuia, obligația respectivă fiind pusă integral pe seama apelantei. De asemenea susține în

întregime cerințele referitoare la încasarea cheltuielilor de judecată suportate de către reclamanta pe parcursul judecării cauzei în instanța de fond și instanța de apel compuse din taxa de timbru, taxa de stat și serviciile avocatului.

Reprezentantul intimatului Mocanu Andrian, avocatul Grecu Ion în ședința instanței de apel nu a susținut cererea de apel și a menționat că hotărîrea instanței de fond este una legală și întemeiată, fiind stabilită suma pensiei de întreținere potrivit sumelor indicate în coșul de consum minim. Potrivit speței reclamanta cu copilul minor locuiește în s. Ciobalaccia, respectiv suma pensiei alimentare încasată de către instanța de fond este corespunzătoare, or reclamanta nu a prezentat probe, privind suportarea cheltuielilor suplimentare, care ar justifica stabilirea cuantumului mai mare de cît cel indicat în coșul minim de consum. Totodată reieșind din prevederile legii ambii părinți sunt obligați să întrețină copiii în mod egal. Ce ține de cheltuieli de judecată încasate de către instanța de judecată, nu poate da apreciere.

În ședința instanței de apel nu s-a prezentat *apelanta* Sîrbu Elena, *intimatul* Mocanu Andrian, *intervenientul accesoriu* Agenția Teritorială de Asistență Socială Sud, Structura Teritorială de Asistență Socială Cantemir, care au fost legal citați, nu s-au prezentat și nu au comunicat instanței motivele neprezentării sale, totodată interesele apelantei Sîrbu Elena și intimatului Mocanu Andrian sunt reprezentate de către avocații împuterniciți, iar Asistența Socială Cantemir în persoana șefei Natalia Coșer prin cerere a solicitat examinarea cauzei în absența reprezentantului direcției.

Audiind opinia participanților la proces, Completul de judecată a dispus examinarea cauzei în lipsa apelantei Sîrbu Elena, intimatului Mocanu Andrian și intervenientului accesoriu Agenția Teritorială de Asistență Socială Sud Structura Teritorială de Asistență Socială Cantemir, or potrivit art. 379 alin. (2) Cod de procedură civilă, *neprezentarea în şedinţa de judecată a apelantului sau a intimatului, a reprezentanţilor acestora, precum şi a unui alt participant la proces, citaţi legal despre locul, data şi ora şedinţei, nu împiedică judecarea apelului.*

Aprecierea instanței de apel.

Audiind participanții la proces, studiind materialele dosarului, analizând hotărârea judecătorească în coraport cu argumentele apelului și lucrările dosarului civil, Completul de judecată conchide admiterea cererii de apel, casează parțial hotărârea în partea încasării pensiei de întreținere a copilului minor și cheltuielilor de judecată, cu emiterea în această parte a unei noi hotărâri, din considerentele ce succed.

În conformitate cu art. 385 lit. c) Cod de procedură civilă, *instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să admită apelul și să caseze integral sau parțial hotărârea primei instanțe, emițând o nouă hotărâre.*

Potrivit art. 386 alin. (1) lit. a), d) Cod de procedură civilă, *hotărârea primei instanțe se casează sau se modifică de instanța de apel dacă: circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei nu au fost constatate și elucidate pe deplin.*

Potrivit art. 373 alin. (1), (2), (3) Cod de procedură civilă, *instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au*

importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces. În cazul în care motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanța de apel se pronunță în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanță.

Astfel, prevederile legale enunţate în mod expres obligă instanţa de apel să verifice circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite şi este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei şi să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Conform dispozițiilor art. 130 alin. (1) Cod de procedură civilă, *instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.*

Concluziile privind circumstanțele de fapt ale cauzei se motivează în hotărâre prin probele enumerate în art. 117 Cod de procedură civilă, iar în conformitate cu art. 118 alin. (1) Cod de procedură civilă, *fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.* Tot aici este de notat și prevederile art. 123 alin. (6) Cod de procedură civilă, care prevede că, *faptele invocate de una din părţi nu trebuie dovedite în măsura în care cealaltă parte nu le-a negat.*

Astfel, prevederile legale enunțate în mod expres, obligă instanța de apel să verifice circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite și este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei și să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Potrivit recomandărilor avizului nr.11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenția Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătorești, o motivație și o analiză clară sunt cerințele fundamentale ale hotărârilor judecătorești și un aspect important al dreptului la un proces echitabil. Pentru a răspunde cerințelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidențieze, că judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esențiale ce iau fost prezentate.

Potrivit art. 6 CEDO, instanței judecătorești îi este atribuită obligația de a efectua o examinare efectivă a motivelor, argumentelor și probelor părților, cu excepția cazului în care se apreciază relevanța acestora și fără a fi înțeleasă ca implicând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (Van de Hurk vs Țările de Jos). Din interpretarea art.6 al CEDO se reține că, pronunțarea de către instanțele judecătorești a unor hotărâri motivate constituie una dintre garanțiile dreptului fundamental la un proces echitabil și acesta presupune obligațiunea instanței judecătorești de a se expune în hotărârile contestate asupra tuturor cerințelor acțiunii, precum și argumentelor invocate de către părți întru, respectiv, admiterea sau respingerea acestora.

Din actele cauzei Completul de judecată a constatat că, potrivit certificatului de naștere nr. *****, eliberat la 10.06.2020 de către *****, act de naștere nr. 8, părinții copilului minor ***** sunt Mocanu Andrian și Sîrbu Elena. /f.d.6/

Părțile locuiesc separat, iar copilul minor ***** a rămas la educarea și întreținerea mamei Sîrbu Elena, cu care se află și până în prezent.

În conformitate cu prevederile art. 5 Cod de procedură civilă, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanţa de judecată în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertăţile şi interesele legitime.

Astfel, prin prezenta acțiune depusă de reclamanta Sîrbu Elena a solicitat încasarea de la pîrîtul Mocanu Andrian a pensiei pentru întreținerea copilului minor, în sumă bănească fixă de 3000 lei lunar, începând cu data adresării cererii în judecată și până la atingerea majoratului de către copil, cît și încasarea cheltuielilor de judecată compuse din taxa de stat, taxa de timbru și cheltuielile de asistență juridică.

Fiind investită cu judecarea cauzei în fond prima instanță a ajuns la concluzia admiterii parțiale a cererii de chemare în judecată, încasînd de la Mocanu Andrian în beneficiul lui Sîrbu Elena pensie pentru întreținerea copilului minor *****, născut la *****, într-o sumă bănească, în mărime de 1650 lei lunar, începînd cu 04 aprilie 2025 și pînă la atingerea majoratului lui ***** și cheltuielile de judecată 3200 lei.

Nefiind de acord cu soluția instanței de fond doar în partea stabilirii cuantumului pensiei de întreținere a copilului minor și cheltuielile de judecată, apelanta Sîrbu Elena a contestat-o în această parte cu apel, solicitând majorarea cuantumului pensiei de întreținere de la suma de 1650 lei lunar la suma de 3000 lei lunar și compensarea cheltuielilor de judecată.

Raportând la caz normele legale sus-menționate și din circumstanțele stabilite Completul consideră, că instanța de fond temeinic și legal a admis pretenția reclamantei Sîrbu Elena de încasare a pensiei de întreținere a copilului minor, însă instanța de judecată nu s-a asigurat că cuantumul stabilit de către instanța inferioară a pensiei alimentară în sumă de 1650 lei, ar fi în măsură să acopere cheltuielile pentru minimul existenței de trai pentru copilul de vârsta respectivă.

Completul de judecată notează că, în acord cu art. 49 din Constituția Republicii Moldova, Statul facilitează, prin măsuri economice şi prin alte măsuri, formarea familiei şi îndeplinirea obligațiilor ce îi revin. Statul ocrotește maternitatea, copiii şi tinerii, stimulând dezvoltarea instituțiilor necesare.

Conform art. 46 Codul familiei, drepturile şi obligațiile reciproce ale părinților şi copiilor rezultă din proveniența copiilor, atestată în modul stabilit de lege, iar în temeiul art. 58 alin. (1) din același cod, părinții au drepturi şi obligații egale față de copii, indiferent de faptul dacă copiii sânt născuți în căsătorie sau în afara ei, dacă locuiesc împreună cu părinții sau separat.

În conformitate cu art. 74 alin. (1), (2), (3) Codul familiei, părinții sânt obligați să-și întrețină copiii minori și copiii majori inapți de muncă care necesită sprijin material. Modul de plată a pensiei de întreținere se determină în baza unui contract încheiat între părinți sau între părinți și copilul major inapt de muncă. Dacă lipsește un atare contract și părinții nu participă la întreținerea copiilor, pensia de întreținere se încasează pe cale judecătorească, la cererea unuia dintre părinți, a tutorelui copilului sau a autorității tutelare teritoriale.

Conform art. 75 alin. (1), (2) şi (3) Codul familiei, pensia de întreţinere pentru copilul minor se încasează din salariul şi/sau din alte venituri ale părinţilor în mărime de 1/4 - pentru un copil, 1/3 - pentru 2 copii şi 1/2 - pentru 3 şi mai mulţi copii. Cuantumul cotelor stabilite la alin. (1) poate fi micşorat sau majorat de instanţa judecătorească, ţinându-se cont de starea materială şi familială a părinţilor, de alte circumstanţe importante.

Potrivit prevederilor art. 76 alin. (1), (2) Codul familiei, în cazurile cînd părintele care datorează întreţinere copilului său are un salariu şi/sau alte venituri neregulate sau fluctuabile ori primeşte salariu şi/sau alte venituri, total sau parţial, în natură, ori nu are un salariu şi/sau alte venituri, precum şi în alte cazuri cînd, din anumite motive, încasarea pensiei de întreţinere, sub forma unei cote din salariu şi/sau alte venituri, este imposibilă, dificilă sau lezează substanţial interesele uneia dintre părţi, instanţa judecătorească poate să stabilească cuantumul pensiei de întreţinere într-o sumă bănească fixă plătită lunar sau, concomitent, într-o sumă bănească fixă şi sub forma unei cote din salariu şi/sau alte venituri conform art.75. Cuantumul sumei băneşti fixe încasate în conformitate cu alin.(1) se determină de instanţa judecătorească, ţinîndu-se cont de starea materială şi familială a părţilor, de alte circumstanţe importante, cu respectarea prevederilor art.108 şi păstrîndu-se, dacă este posibil, nivelul anterior de asigurare materială a copilului.

Starea materială reprezintă situația socio-economică a persoanei (părinte), determinantă pentru întreținerea unei vieți decente pasibile stabilirii în rezultatul identificării tuturor bunurilor imobile și mobile deținute în proprietate, a veniturilor obținute din activități generatoare de profit, precum și a factorilor ce influențează nemijlocit aspectul economic al persoanei (ex.: capacitatea de muncă, studiile etc.).

Starea familială definește conjunctura și relațiile persoanei (părintelui) în interiorul comunității umane în care coabitează, întemeiate prin căsătorie sau izvorâtă din rudenie. Cu titlu exemplificativ, remarcăm următoarele aspecte intrinseci, care influențează per ansamblu starea familiei, a cărei listă nu este una exhaustivă, și anume, numărul copiilor și persoanelor aflate la întreținere.

Sintagma alte circumstanțe importante, stipulate la finalul normei disputate, extinde sfera de aplicare a art. 75 din Codul familiei pentru ipotezele nereglementate de lege, însă care se pot ivi în cadrul examinării unor litigii de acest gen, lăsând o marjă de apreciere instanței de judecată, din perspectiva unor factori care nu se încadrează în condițiile reliefate supra (ex.: chestiuni de ordin medical)

Conform art. 108 alin. (1) Codul familiei, cuantumul pensiei de întreţinere stabilite de instanţa judecătorească într-o sumă bănească fixă constituie cel puţin 50% din valoarea mediei anuale a minimului de existenţă calculată pentru categoria de populaţie corespunzătoare pentru anul precedent de către Biroul Naţional de Statistică.

Conform prevederilor art. 18 alin. (1) Legii privind drepturile copilului nr. 338 din 15 decembrie 1994, ambii părinţii, în egală măsură, sau persoanele subrogatorii legale poartă răspunderea principală pentru dezvoltarea fizică, intelectuală, spirituală şi socială a copilului, ţinând cont în primul rând de interesele acestuia.

În acord cu art. 18 alin. (1) din Convenţia internaţională cu privire la drepturile copilului din 20 noiembrie 1989, în vigoare pentru Republica Moldova la 25 februarie 1993, statele părţi vor depune eforturi pentru asigurarea recunoaşterii principiului potrivit căruia ambii părinţi au o răspundere comună pentru creşterea şi dezvoltarea copilului. Răspunderea pentru creşterea copilului şi asigurarea dezvoltării sale le revine în primul rând părinţilor sau, după caz, reprezentanţilor săi legali. Aceştia trebuie să se conducă înainte de orice după interesul superior al copilului.

În corespundere cu art. 3 alin. (1) al aceleiaşi Convenţii, în toate deciziile care îi privesc pe copii, fie că sunt luate de instituţii publice sau private de ocrotire socială, de către tribunale, autorităţi administrative sau de organe legislative, interesele superioare ale copilului trebuie să fie luate în considerare cu prioritate.

Principiul interesului superior al copilului reprezintă mesajul fundamental al Convenției internaționale cu privire la drepturile copilului.

Totodată, indubitabil instanțele de judecată urmează să țină cont de principiul interesului superior al copilului, consacrat la art. 9 din Convenția cu privire la drepturile copilului, la care Republica Moldova este parte, de menținerea echilibrului drepturilor copiilor al ambilor părinți care nu se află în relație de căsătorie, precum şi de proporționalitatea cuantumului pensiei de întreținere pentru fiecare copil în parte.

Instanța de judecată, soluționând problema încasării pensiei de întreținere, are obligația de a asigura copilului protecția și îngrijirea necesară pentru buna dezvoltare a acestuia, ținând seama de drepturile și obligațiile părinților săi, ale reprezentanților săi legali sau altor persoane cărora acesta le-a încredințat în mod legal, și în acest scop va lua toate măsurile corespunzătoare.

Articolul 98 alin. (2) Codul familiei statuează că pensia de întreţinere se încasează de la data adresării în instanţa judecătorească.

Raportând dispozițiile normelor suscitate la circumstanțele cauzei, evaluând soluţia primei instanţe prin prisma raționalismului pretenţiilor înaintate în raport cu circumstanțele de fapt şi de drept invocate, Completul consideră că concluzia instanţei de fond este parțial nefondată, or, prima instanță incorect a încasat pensie de întreținere a copilului minor în mărime de doar 1650 lei, cît și contradictoriu s-a expus în privința compensării cheltuielilor de judecată suportate de reclamantă încasând în total doar suma de 3200 lei, fără a specifica repartizarea acestor. (taxa de stat, taxa de timbru și serviciile avocatului).

În contextul datelor Biroului Național de Statistică valoarea minimului de existență în Republica Moldova pentru un copil în vîrstă de la 1-6 ani în sate media anuală constituie 2306,20 lei, sumă care urmează a fi împărțită în mod egal între ambii părinți.

Totodată că, cuantumul stabilit de Biroul Național de Statistică este unul de recomandare și nu obligatoriu. Or, această sumă reflectă minimul de existență, însă cheltuielile reale de întreținere a unui copil în vârstă de la 1-6 ani sunt mult mai mari.

Astfel că la determinarea cuantumului pensiei de întreținere a copilului minor, nu au fost luate în considerație toate circumstanțele importante ale cauzei. Or, art. 58 alin. (1) și art. 74 alin. (1) ale Codului familiei expres prevăd că, părinții au drepturi și obligații egale față de copii, indiferent de faptul dacă copiii sunt născuți în căsătorie sau în afara ei, dacă locuiesc împreună cu părinții sau separat.

Prin urmare, instanța de apel ține să menționeze că, atât normele de drept național, cât şi internațional stabilesc că, răspunderea pentru creșterea copilului şi asigurarea dezvoltării lui le revine ambilor părinți, care indiferent de situații trebuie să se conducă înainte de orice după interesul superior al copilului, iar părinților care au în grijă un copil le revine în primul rând responsabilitatea de a asigura, în limita posibilităților şi a mijloacelor financiare, condițiile de viață necesare dezvoltării copilului.

În acord cu art. 27 alin. (2) din Convenția internațională cu privire la drepturile copilului din 20 noiembrie 1989, în vigoare pentru Republica Moldova din 25 februarie 1993, părinților și

oricăror altor persoane care au în grijă un copil le revine în primul rând responsabilitatea de a asigura, în limita posibilităților și a mijloacelor lor financiare, condițiile de viață necesare dezvoltării copilului.

Completul de judecată reiterează, că intimatul Mocanu Andrian recunoaște parțial acțiunea și anume plata pensiei alimentare, însă nu în suma solicitată de către reclamanta Sîrbu Elena, dar potrivit datelor ale Biroului Național de Statistică al RM în cuantum de 1650 lei pentru fiecare părinte, după cum și a stabilit instanța de fond.

Totodată, Completul de judecată va reține poziția intimatului, expusă în referința prezentată instanței de fond, precum că suma solicitată în mărime de 3000 lei este prea mare pentru el, care nu este angajat oficial în câmpul muncii și nu dispune de un venit stabil. Concomitent, Completul de judecată apreciază suma de 1650 lei lunar pentru întreținerea copilului minor, pe care intimatul este dispus să o achite pentru întreținerea fiului său minor, este una insuficientă pentru a asigura dezvoltarea fizică, intelectuală, spirituală și socială armonioasă a acestuia și inechitabilă, deoarece ambii părinți sânt obligați să participe la educația și întreținerea copiilor săi minori, astfel suma de 2000 lei lunar este una corespunzătoare și care ar contribui la creșterea și dezvoltarea armonioasă a copilului minor.

Totodată, instanța de apel consideră că această sumă va asigura o contribuție rezonabilă și semnificativă pentru satisfacerea necesităților copilului minor *****, născut la *****, cât și reflectă mai adecvat posibilitățile financiare reale ale intimatului și caracterul executabil al obligației, menținând un just echilibru între interesele copilului și sarcina impusă intimatului.

Pensia de întreținere urmează a fi încasată începând cu 04.04.2025 şi până la atingerea majoratului de către copil.

Cu referire la pretenția privind încasarea cheltuielilor judiciare, Completul de judecată reține următoarele:

În partea ce ține de compensarea cheltuielilor de judecată, Completul de judecată reține că, potrivit art. 82 Cod de procedură civilă, cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat, taxa de timbru şi cheltuielile de judecare a cauzei.

Conform art. 83 alin. (1) Cod de procedură civilă, taxa de stat este o sumă de bani care se percepe, în temeiul legii, de către instanţa judecătorească în beneficiul statului de la persoanele în ale căror interese se exercită actele procedurale de judecare a cauzei civile sau cărora li se eliberează copii de pe documente din dosar.

Potrivit art. 85 alin. (1) din Codul de procedură civilă, făcând referire la pct. 1 din anexa nr.2 la Legea taxei de stat nr. 213/2023, de taxă de stat pentru judecarea cauzelor civile se scutesc reclamanții în acţiunile de încasare a pensiei de întreţinere.

În conformitate cu art. 87 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, valoarea acţiunii se determină din suma totală a obligațiilor de plată pe un an – în acţiunile pentru plata pensiei de întreţinere.

Conform art. 98 alin. (1) din Codul de procedură civilă, cheltuielile aferente judecării cauzei, suportate de instanţa judecătorească, precum şi taxa de stat, de a căror plată reclamantul a fost scutit, se încasează la buget de la pîrît proporţional părţii admise din acţiune dacă pîrîtul nu este scutit de plata cheltuielilor de judecată. Iar, conform pct. 1.1.2. din anexa nr. 2 la Legea taxei de stat nr. 213 din 31 iulie 2023, se scutesc de taxa de stat în instanțele de judecată: reclamanții - în acțiunile privind încasarea pensiei de întreținere.

Dat fiind faptul că Sîrbu Elena a fost scutită de plata taxei de stat la depunerea cererii de chemare în judecată și la depunerea cererii de apel se încasează de la Mocanu Andrian în beneficiul statului, taxa de stat de la care a fost scutită Sîrbu Elena la depunerea cererii de chemare în judecată în sumă de 1009,96 lei și suma de 858,47 lei cu titlu de taxă de stat de la care a fost scutită apelanta Sîrbu Elena la depunerea cererii de apel.

Conform art. 94 alin.(1) Cod de procedură civilă, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parţial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporţional părţii admise din pretenţii, iar pîrîtului – proporţional părţii respinse din pretenţiile reclamantului.

Iar, potrivit art. 84 alin. (1) Cod de procedură civilă, taxa de timbru este o sumă de bani care se percepe, o singură dată, pentru intentarea unui proces judiciar civil sau de contencios administrativ atât în primă instanţă, cât şi în căile de atac, în temeiul legii.

De asemenea, reieșind din faptul că la depunerea cererii de chemare în judecată reclamanta Elena Sîrbu a achitat 250 lei pentru pretenția de stabilirea domiciliului, suma de 200 lei taxa de timbru achitată la depunerea cererii de chemare în judecată și suma de 200 lei pentru taxa de timbru achitată la depunerea cererii de apel, pe care instanța de apel prin prisma prevederilor art. 94 din Codul de procedură civilă, va încasa aceste cheltuieli de la Mocanu Andrian în beneficiul lui Sîrbu Elena.

Corespunzător, apelanta Elena Sîrbu solicită și compensarea cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 6 000 lei.

Din considerentele că, instanța de judecată nu a specificat titlul cheltuielilor de judecată încasate din contul pîrîtului în beneficiul reclamantei, instanța de apel, prin prisma art. 96 alin.(1), (1^1) Cod de procedură civilă, va încasa de la Mocanu Andrian în beneficiul lui Sîrbu Elena suma de 3000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, din următoarele considerente.

Articolul 96 alin.(1) din Codul de procedură civilă prevede că, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare şi rezonabile. Alin. (1^1) al aceluiași articol expres indică că cheltuielile menționate la alin. (1) se compensează părții care a avut câștig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

În sensul art. 63 alin. (1), (2) şi (4) din Legea nr. 1260/2002 cu privire la avocatură, munca avocatului este remunerată din contul onorariilor primite de la persoanele fizice şi juridice. Mărimea onorariului se stabileşte prin acordul părţilor şi nu poate fi schimbată de autorităţile publice sau de instanţa de judecată. Cheltuielile suportate de client în legătură cu acordarea de către avocat a asistenţei juridice la apărarea drepturilor şi intereselor lui legitime în cauzele penale, civile şi administrative urmează a fi compensate integral şi proporţional cerinţelor admise (respinse) de partea adversă.

Instanța de apel relevă că practica Curţii Europene a Drepturilor Omului referitoare la cheltuielile de asistență juridică relevă că, cheltuielile pentru asistența juridică urmează să fie necesare, realmente angajate și rezonabile ca mărime. Pentru determinarea cuantumului compensației acordate, instanța de judecată, pentru a face o apreciere corectă, urmează să pornească de la criteriile ce țin de: complexitatea cauzei, noutatea și dificultatea întrebărilor juridice ridicate în speță, aportul avocatului la soluționarea cauzei, timpul și munca depusă de

avocat, aptitudinile speciale necesare pentru a acorda asistență, faptul în ce măsură munca avocatului în cauza respectivă îi limitează capacitatea de a lucra în alte dosare, rezultatul obținut, restricțiile de timp impuse de client și de circumstanțele cauzei, natura și durata relației dintre avocat și client, experiența, reputația și abilitatea avocatului, justificarea și ponderea mijloacelor de apărare utilizate în cauză, suma despăgubirilor pretinse/obținute în cauză, alți factori la discreția instanței.

În același context, instanța de apel menționează că cheltuielile de judecată se compensează părții care a avut câștig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat. În temeiul pct. 15 din Recomandarea privind cuantumul onorariilor avocaților și compensarea de către instanțele de judecată a cheltuielilor de asistență juridică, aprobată prin Hotărârea nr.19.02/27.05.2022 din 27 mai 2022 a Consiliului Uniunii Avocaților din Republica Moldova, pornind de la practica CEDO, cheltuielile pentru asistență juridică trebuie să fie necesare, realmente angajate şi rezonabile ca mărime.

Luînd în consideraţie complexitatea cauzei şi lucrul efectuat de avocat, instanţa de judecată ajunge la concluzia de a încasa de la Mocanu Andrian în beneficiul lui Sîrbu Elena, cheltuieli de judecată suportate în instanța de fond și instanța de apel, cu titlu de asistență juridică în sumă de 3000 lei, cu titlu de compensare a cheltuielilor de asistență juridică suportate, care este una necesară și rezonabilă ca cuantum în raport cu litigiul dedus judecății.

Or, avocatul invocă în cererea de apel asupra cheltuielilor suportate de către apelanta pentru serviciile avocatului, însă nu a prezentat instanței de apel un raport detaliat privind costul serviciilor acordate de către acesta.

Prin urmare, Completul de judecată consideră necesar de a admite apelul declarat și de a casa parțial hotărârea primei instanțe în partea încasării pensiei de întreținere a copilului minor și compensării cheltuielilor de judecată cu pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri prin care încasează de la Mocanu Andrian în beneficiul lui Sîrbu Elena pensie de întreținere a copilului minor *****, născut la *****, – în mărime de 2000 lei lunar începând cu 04.04.2025 şi până la atingerea majoratului de către copil; suma de 250 lei suportate pentru pretenția de stabilirea domiciliului, suma de 200 lei cu titlu de taxă de timbru achitată la depunerea cererii de chemare în judecată; suma de 3000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică și suma de 200 lei cu titlu de taxă de timbru achitată la depunerea cererii de apel; încasează de la Mocanu Andrian în beneficiul statului suma de 1009,96 lei cu titlu de taxă de stat de la care a fost scutită Sîrbu Elena la depunerea cererii de chemare în judecată și suma de 858,47 lei cu titlu de taxă de stat de la care a fost scutită Sîrbu Elena la depunerea cererii de apel.

În rest, Completul de judecată consideră necesar de a menține hotărârea primei instanțe fără modificări.

Asupra cererii de apel, în baza materialelor și actelor dosarului, conducându-se de prevederile articolelor 385 lit. c) și 390 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată, -

D E C I D E:

Se admite cererea de apel declarată de avocatul Gorlenco Oleg în interesele lui Sîrbu Elena.

Se casează parțial hotărârea Judecătoriei Cahul, sediul Central din 04 august 2025, în partea încasării pensiei de întreținere a copilului minor și cheltuielilor de judecată, cu pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri, după cum urmează.

Se încasează de la Mocanu Andrian în beneficiul lui Sîrbu Elena pensie de întreținere a copilului minor *****, născut la *****, – în mărime de 2000 /două mii/ lei lunar, începând cu 04.04.2025 şi până la atingerea majoratului de către copil.

Se încasează de la Mocanu Andrian în beneficiul statului suma de 1009,96 lei (una mie nouă lei 96 bani) cu titlu de taxă de stat de la care a fost scutită Sîrbu Elena la depunerea cererii de chemare în judecată.

Se încasează de la Mocanu Andrian în beneficiul lui Sîrbu Elena cu titlul de cheltuieli de judecată suma de 250 lei suportate pentru pretenția de stabilirea domiciliului, suma de 200 lei cu titlu de taxă de timbru achitată la depunerea cererii de chemare în judecată și suma de 3000 (trei mii) lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

În rest hotărârea Judecătoriei Cahul, sediul Central din 04 august 2025 se menține.

Se încasează de la Mocanu Andrian în beneficiul statului suma de 858,47 lei (opt sute cinzeci și opt lei 47 bani) cu titlu de taxă de stat de la care a fost scutită Sîrbu Elena la depunerea cererii de apel.

Se încasează de la Mocanu Andrian în beneficiul lui Sîrbu Elena taxa de timbru achitată la depunerea cererii de apel în mărime de 200 (două sute) lei.

Decizia este definitivă din momentul emiterii, fiind susceptibilă de recurs la Curtea Supremă de Justiție, în termen de 2 luni de la comunicare.

Preşedintele completului, *Judecător* *Judecător*
Evgheni BANCOV *Andrei SCRIPCENCO* *Valeri HUDOBA*